

prentjes te drukken van houtblokken, niet aanstonds lokken tot het vermenigvuldigen door druk dier wonderbladen der kloosterschriften?

Eerst in 1850, en dan nog wel gedurende zeer korten tijd, feitelijk alleen door den Engelschman George Baxter en door den kooper van diens methode en Stock, Abraham le Blond, zijn van houtblokken met olieverven, prentjes gedrukt, die toonen dat op die wijze de miniaturen der oude handschriften kunnen gereproduceerd worden, en toen had de lithografie die taak al aanvaard.

Was dan in de jaren omstreeks 1500 de kunst nog niet zoover gevorderd?

Het antwoord op die vraag is niet te geven, omdat men in die tijden eenvoudig niet heeft beproefd, om in kleuren te drukken. Toch ontbreekt de lust om kleur te leggen in de houtsneden niet.

Tallooze boeken uit dien tijd hebben uit de hand gekleurde randversieringen en hoofdletters, die van houtblokken gedrukt waren en Lucien Cranach is vermoedelijk de eerste die omstreeks 1506 de clair-obscur drukt.

Zoo blijkt dus de sprong van 400 jaren, dien wij even namen, niet zonder gerechtvaardigde bedoeling, tmeer als wij beden-

ken, dat wij bladeren in de historie van een kunst, want steeds zal ons juist de grilligheid van den artist, ook als weerspiegeld in de kunstgeschiedenis treffen.

De tot bloei gerakende kunst, de houtsnij-kunst, wilde niet copieeren, ze wilde scheppen, geen imitaties van oude handschriften, maar nieuwe frissche denkbeelden tot uiting

brenghen, en in alle geval in lijn origineel blijven. Hadde men in die dagen beproefd om van hout in kleuren te drukken op de wijze der miniaturen, men zou tot op zekere hoogte zijn geslaagd, maar neen, geen spoor daarvan, totdat omstreeks 1510 de forsche clair-obscur verschijnen, er uitzien als krachtige gewasschen teekeningen in Sepia en Oost-Indische inkt, somtijds ook gehouden in lichtgroen of rose.

Toer had de houtsnede als boek-verluchting

op titel, als rand en tusschen den tekst reeds burgerrecht verworven, en al hebben die voorstellingen en motieven dikwijls nog wel eens wat van de oude op perkament geschilderde getijdeboeken, wat opvatting betreft, men stelt zich op het houtblad juist tevreden met de allereenvoudigste lijn, het geldt voor een deugd, wanneer de houtsneden uit die dagen geen elkaar kruisende lijnen

UGO DA CARPI. ± 1500. CLAIR-OBSCUR VAN DRIE BLOKKEN.
(VERZAMELING DR. N. G. VAN HUFFEL).